

На пярэдні край, журналіст!

Парадзілася яшчэ адна творчая арганізацыя — Саюз журналістаў нашай рэспублікі, арганізацыя масавага, баявага. У сваім перагаворы яна падлічвае сябе звыш 800 журналістаў, большасць з якіх мае багаты вопыт работы ў нашым друку.

На пярэдні край, савецкі журналіст! гэтая думка — асноўны лейтматыў, і дакладна старшыня аргбюро Саюза журналістаў БССР М. Філімонава, і ўсіх выступленцаў на Першым з'ездзе журналістаў БССР.

Спрачка, што разгарнулася на з'ездзе, была цікавай, змястоўнай. У кожным выступленні адчуваецца імкненне як мага лепш наладзіць работу нашых газет і часопісаў, радзі і тэлебачання, зрабіць іх шырока трыбунай перадавога вопыту, усіх тых смелых пачыненняў, якіх так многа ў нашым штодзённым жыцці.

У цэнтры ўвагі нашага друку, радзі і тэлебачання, кожнага журналіста ў паласкоў павінен быць асноўны герой самагодкі — разумны, мужны, з прыгожай душой і справімі будаўнік камунізму. Раскрываючы яго вышэйшыя якасці, ганарыцца абавязак журналіста.

Мы, пісьменнікі, — гаворыць старшыня праўлення Саюза пісьменнікаў БССР П. Броўка, — вельмі рады, што нашы браты па перу — журналісты будуюць мець сваю творчую арганізацыю. Аснова саюза — творчая работа. Член саюза павінен заўсёды адчуваць дапамогу і клопат саюза аб сваім творчым росце.

П. Броўка гаворыць аб вялікай ролі газет і часопісаў у выхаванні моладзі літаратурна. Для большасці нашых пісьменнікаў газета з'яўляецца добрай, карыснай школай. І вельмі дрэнна, што ў апошні час некаторыя пісьменнікі набываюць супрацьпастаўленае ў ставяцца. Мо' таму так рэдка ў нашым друку з'яўляюцца нарысы пра новабудовы і сямігодкі, пра выдатных людзей нашага часу.

Прамоўца звяртае ўвагу з'ездзе на тое, што нашы газеты мала і часам нямаюць прапагандаваць беларускую мастацкую літаратуру, рэдка пішуць аб рабоце нашых выдавецтваў, пра тое, як працуюць у рэспубліцы арганізацыі, што яны робяць, каб кніга дайшла да шырокіх працоўных мас.

Як не пагадзіцца з думкай старшыні Віцебскага абласнога бюро Саюза журналістаў тав. Вялікаяга аб тым, што кожны журналіст, калі ён хоча быць на ўзроўні задач сённяшняга дня, павінен настаяць на вышэйшым творчым узроўні, уласна свабодна, уласна свабодна, той не паводзіць сябе, — чытаем мы сёння на сцягах брыгады камуністычнай працы.

Між тым нашы газеты істотна адстаюць ад вялікіх задач, істотна адстаюць ад патрабаванняў нашых народаў, — гаворыць тав. Вялікаяга. Асноўны недахоп нашых абласных і раённых газет у тым, што мы яшчэ вельмі сумна і павархоўна асвятляем важнейшыя пытанні. Прычына? Яна перш за ўсё ў недастатковай падрыхтоўцы нашых журналісткіх кадраў. Даламаччыні і пачынальнікі ідэя-тэарэтычны ўзровень, прафесійна-майстэрства — галоўныя задачы абласнога бюро саюза. Трэба сказаць, што і рэспубліканскае аргбюро не аказвала нам дапамогі.

На нашым з'ездзе добра выступіў тав. Броўка. Ён многа гаварыў аб неабходнасці ўмацавання сувязі журналістаў з пісьменнікамі. Інакш, нават калі мала б'е ў нас мастацкі творцаў, у якіх быў бы творчы становачы вобраз савецкага журналіста. Затое часта пісьменнікі паказваюць нашых журналістаў такімі, якія паказваліся ў літаратурнай даравацкім часе.

Быць бліжэй да жыцця народа, да яго будзённых спраў, уважліва ставіцца да галоўнага героя нашага часу — савецкага чалавека — вось чым павінен працаваць сёння нашы журналісты. Між тым, як часта бывае ў нас, што пра чалавека мы пішам мёртва, за ўсё. Пра гэта вельмі слушна гаварыў на з'ездзе пісьменнік-журналіст старшыня калгаса «Чарвоны птуліца» Стрельніцка раёна Мікола Сяргіевіч.

Надоець і працягваць працаваць у дачыненні абласнога газеце. У ім ішла ўпершыню аб новабудовы. Аўтар нарысу ўсё ўбачыў: і дажылі кожны асяк-вадар, які ўтрымліваў у сябе ўсё, і гусейнічы магучых трактары, асяпалыя ўспяшчы электразаправкі, гул і шум будоўлі. І, нажал, самага галоўнага — чалавеча-будуўніка не ўбачыў нарыст.

Калі ў нарысе, ды не толькі ў ім, а і ў кожным газетным матэрыяле няма чалавека, то няма ні нарыса, ні карэспандантны. Журналіст павінен пісаць пра нашых чудаўных савецкіх людзей.

На маю думку, мала мы пішам аб культуры вёскі. Паглядзіце на нашы рэспубліканскія, абласныя, раёныя газеты. Кожнаму вядома, што малако і мяса — галоўнае сямейнае і гэта зразумела, але нельга ўсё ж пытацца культуры вёскі лічыць другарадным.

Культура калгаснага вёскі расце хутка, як і наоі малака ў добрай дзяркі або вятворчасце мяса ў перадавым калгасе. Прыязду ў перадавой калгасе. Чатыры гады назад у нас на ўсю вёску быў адзін гарманій з паланамым гармонікам. А сёння ў нас ёсць свой духавы аркестр, у калгасе адкрыта і працуе музычная школа, у якой вучыцца 60 хлопчыкаў і дзяўчынак. У нас усе калгаснікі ходзяць у кіно: і старыя, і маладыя. Да нас у калгасе часта прыязджаюць актывісты.

А хіба такое толькі ў адной вёсцы? Ды ў кожным калгасе нашай рэспублікі ўбачым гэтыя вялікія змены ў культурным жыцці вёскі. Вось аб гэтых пераменах і трэба пісаць, пісаць цвёрда, з душой, каб і чалавек там быў, а не адзін эскаватар і гусейнічы трактар.

Дэлегаты з'ездзе, работнікі раённых газет А. Мельнік (Радзівіліўчыч), М. Тычына (Слуцк), Т. Раўчын (Лельчыцы) узніклі пытанне аб тым, каб частей з'яўляліся на старонках рэспубліканскіх і абласных газет кваліфікаваныя агляды друку па жанрах (нарыс, фельетон, інфармацыя і г. д.), каб наладзіць сістэматычную вучобу работнікаў раённых газет.

Многія прамоўцы гаварылі на з'ездзе аб мове нашых газет і радзі-перадач. Прыводзіліся прыклады, калі асобныя работнікі редакцый зусім не працуюць над мовай сваіх нарысаў і артыкулаў. Пытаннем мовы нашых газет прысвечыў сваё выступленне пісьменнік Янка Брыль.

Першыя калі не асноўныя якасці нашых нарысаў, замалевак, карэспанданцый, нашых журналісткіх і пісьменніцкіх расказаў — пра жыццё савецкіх людзей — гэта якасць мовы, якую мы або прывабіваем да сабе чытача, або прымушваем яго палякаць над нашымі стандартнымі і радкамі.

Янка Брыль прыводзіць прыклады няўдалага, бездаказнага стаўлення да мовы. Падагуляючы сваё выступленне, ён гаворыць:

Творы рабочых

Часта ў невялікім пакоўчыку шматтэражнай газеты Мінскага матавецтвава збіраюцца людзі розных узростаў і прафесій. Тут і жывыя работнікі-савецкі Уладзімір Лабанчык і кантраляёр Эмілія Пасінікова, і камсамольца-дзіспетчар Анатоля Рашаль, інжынер-канструктар Гензель Валковіч, савецар Іван Габурскі, кантраляёр Галіна Мароз, дзіспетчар Галіна Шымко. Яны прышлі на чарговае пасяджэнне літаратурнага аб'яднання завада.

Выступае пачынаючы паэт Анатоля Рашаль. Ён чытае ўрывак з паэмы «У тым гады». Гэты свой першы вялікі твор паэт прысвечыў сельскаму камсамолу 30-х гадоў. Паэма жывы і першы і першы будучы салдатам Савецкай Арміі. Зараз Анатоля Рашаль рыхтуе да выдання першы зборнік сваіх твораў.

Два разы ў месяц адбываюцца пасяджэнні літаратурнага аб'яднання, на якіх пачынаючы паэты і прыватныя аматары чытаюць творы сваіх таварышаў, выказваюць заўвагі, дзеліцца творчымі планами.

Шматтэражная газета «Мотавелаводзец» неадарозна друкавала літаратурныя старонкі з твораў сваіх аўтараў.

У. ПАУЛОВІЧ

Навукова-атэстычны кабінет

Пра Кобрынскім райкоме партыі абсталяванню навукова-атэстычнага кабінета. Тут ёсць каля 500 кніг палітычнай, антырэлігійнай, прыродазнаўча-навуковай і мастацкай літаратуры. На вялікіх стэндах малююцца аформлены фатамастыкі «Навука і рэлігія», «Навука аб паходжанні чалавека», а таксама выстаўлены рэпродуцыі такіх карцін, як «Хрэсны ход у Курскі губерні», «Адмова ад споведзі» Рабіна, «Навішчыце ў Мышчынскі Парова.

Кабінет навукова-атэстычнай прапаганды арганізаваны ў сельскай мясцовасці дзевяцінага вясцёўкі «Навука і рэлігія», а сумесна з Кобрынскай гарадской бібліятэкай праводзіць канферэнцыі чытаюць на кнігах «Біблія для веруючых і неверуючых» і Е. Дулмана «Чаму я перастаў верыць у бога».

Кабінет дапамагае праводзіць лекцыйна-навукова-атэстычную прапаганду сярод насельніцтва.

Н. КОЛАУ

Спектаклі і канцэрты

Орша — адзін з будзённых раённых цэнтраў рэспублікі. Тут працуе ільшчэкава. На ўсю краіну вядомы аршанскія швейныя машыны. На чыгуначным вузле вялікі калектыў машынастаў, пунічных работнікаў, тэхніка, служачых.

Для працоўных горада работнікі культасвету стаяць сістэматычна наладжваюць канцэрты, музычныя вечары, запрашаючы ў горад тэатральныя трупы. На працягу апошняга года тут пачынаў на тэатральна-Смаленскі абласны драматычны тэатр. Ён паказаў аршанцам спектаклі «Каменнае гняздо», «Тайны

У кнігарні

Жыхар Мінска А. Мельнік — аматар мастацкай літаратуры. У яго ўласная бібліятэка можна знайсці лепшыя творы класікаў рускай, савецкай замежнай літаратуры. Любіць Мельнік творы вядомага савецкага пісьменніка В. Шышкова. Але падпіска на выданне яму не ўдалося. Заставалася адно: зваручыцца ў аддзел буйніцкай кнігі, які знаходзіцца ў магазіне падпісных выданняў. Загладчы аддзела Іван Шарыскі паабяцаў дапамагчы. І сапраўды, у хуткім часе А. Мельнік атрымаў творы В. Шышкова. Дапамог аддзел набыць Мельніку выбраныя творы Талстога, Сяргея-Цвіскага.

Ды і толькі А. Мельнік звяртаўся ў аддзел буйніцкай кнігі. Сюды часта заходзяць жыхары старо-

Янка Купала і беларускі тэатр

У кожнай працы ці зборніку, прысвечаным купалаўскай творчасці, заўсёды шукаеш новае ў раскрыцці багатай спадчыны паэта.

Улічыў творчасці Янка Купала на развіццё беларускага мастацтва вялікі. Яго паэзія і драматургія, якія адлюстравалі багаты падземны перыяд жыцця і барацьбы беларускага народа, заўсёды былі і будуць крыніцай натхнення для артыстаў, мастакоў і музыкантаў. Вывучэнне ўзаемаадносін купалаўскай творчасці і беларускага мастацтва — справа вялікай важнасці, бо гэта жывы гісторыя развіцця нашага мастацтва, гісторыя росту майстэрства яго дзеячоў.

Вось чаму з такой цікавасцю бярэш у рукі зборнік «Янка Купала і беларускі мастацтва», выдадзены выдавецтвам Акадэміі Навук БССР. Гэта першая спроба больш-менш поўна асветыць пытанні ўплыву народнага паэта на ўсё віды мастацтва, як гэта бачна з назвы зборніка. Але па сутнасці зборнік прысвечаны тэатру, а артыкулы, якія закранаюць пытанні ўзаасяблення купалаўскай творчасці ў музыцы і выяўленчым мастацтве, мала чым адрозніваюцца ад даравацкіх матэрыялаў. У такіх беглых нататках цяжка выславіць размовы аб узаасябленні ўзаасяблення творчасці Купала і пэўным відам мастацтва.

Зборнік складзены часткова з матэрыялаў, якія ўжо друкаваліся ў перыядычным друку, і з новых, спецыяльна для яго падрыхтаваных.

М. Лужанін у артыкуле «Паўлінка і іе вытлумачэнне ў тэатры» выказаў вельмі слушныя думкі аб купалаўскай камедыі і яе вобразях. Даследчык купалаўскай п'есы «Раскіданае гняздо» Е. Ленсу імкненні ў цікавым, але, на нашу думку, супярэчным артыкуле па-свойму рас-

чы «Янка Купала ў беларускім мастацтве». Зборнік матэрыялаў Р. Радзівіч, М. Лужанін, Укладальнікі: А. Ескаў, У. Луцвіч, Выдавецтва Акадэміі навук БССР, Мінск, 1958.

Фота У. Крука

Янка Купала і беларускі тэатр

аб п'есе «Раскіданае гняздо» і абыходзіцца, калі справа ідзе аб «Паўлінцы». Гэта асабліва яскрава відна ў той частцы зборніка, дзе змяшчаны даравацкі матэрыял.

Тут у хроналагічным парадку расказваецца аб пэстаўнасці п'ес Я. Купала на сцэне прафесійнальных і аматарскіх тэатраў, сабраны весткі пра чытанні вершаў паэта, водгукі крытыкі, змяшчана натаграфія музычных твораў і г. д. Каштоўнасць такога матэрыялу вядома. Але нават тут правільнае імкненне аб'явіць пытанне аб розным вытлумачэнні камедыі «Паўлінка». Так, напрыклад, у матэрыялах даравацкіх мы знаходзем артыкула І. Спінава, больш частка якога прысвечана «Раскіданаму гнязду» і «Паўлінцы» і «Савецкай культуры».

Наватарскі характар драматургіі Купала, глыбіня думак і вобразнага тэатра ў многіх артыкулах заставаў нераскрытымі. Толькі калі адкінулі неправільны погляд на «Раскіданае гняздо», як на п'есу сімвалічную, і сталі вырашаць яе паслядоўна рэалістычна, яна атрымала належнае спавяданне ўважлівае і спектаклі Тэатра Імя Якуба Коласа.

У зборніку паслядоўна праведзена думка, што камедыя «Паўлінка» не атрымала да гэтага часу правільнага сцэнічнага вырашэння, што ў пэстаўнасці Тэатра Імя Янка Купала яна пэстаўлена спрычана.

Аднак нельга забываць, што таварыства ўважлівае камедыі мела і мае сваіх абаронцаў, і менавіта ў навуковым зборніку, прысвечаным у асноўным купалаўскай драматургіі, трэба было па-спраўдзенаму разабрацца ў сутнасці супярэчнасцей. Зрабіць гэта трэба было ва ўступным артыкуле.

Адкрытае зборнік артыкула А. Ескава «Да сцэнічнага гісторыі купалаўскай творчасці», сама назва якога ўсё сведчыць аб жаданні падагуляць звесткі зборніка. Але артыкула атрымаўся невыразным і супярэчлівым з прычыны таго, што аўтар, праводзячы аду, хоць і правільна думку, залішчылае вочы на існаванне іншых поглядаў. Так спрашчаецца і нават скажэння сцэнічнага гісторыі «Паўлінка».

Трэба сказаць, што аналіз п'ес і адкрытага выканання вядзецца А. Ескавым вельмі бегла, часта блытана і неаказна, а напярэды тэатральныя паэзіі. Ён, напрыклад, адносіць траток да якасці Купала і якіх, дарчы, не скончыліся і зараз. Яны знайшлі некаторае адлюстраванне пры размове

Такое разыходжанне атрымалася таму, што ў зборніку не сказана новае слова адносна спрачак, якіх разгортваліся вакол пэстаўнасці п'ес Янка Купала і якіх, дарчы, не скончыліся і зараз. Яны знайшлі некаторае адлюстраванне пры размове

Букніцкая літаратура

У беларускіх балотах. Карціна атрымала шырокую вядомасць, аб ёй ужо ўпаміналася ў друку.

Поспех карціны тлумачыцца тым, што яна праўдзівая, у ёй няма перамайна раней знойдзеных раённаў. Аўтар кампазіцыя так падаваў карціну, што яна ўспрымаецца не як ілюстрацыя прыватнага выніку, а як шырае апаляванне аб патрыятычных простых савецкіх людзей, аб веры іх у непазбежнасць перамогі над ворагам.

Гэта ірон выказана аўтарам у канкрэтных мастацкіх вобразях, і бадай, адзін з галоўных спосабаў вобразу беларускай жанчыны ў цэнтры карціны. Знешняе жанчына нічым не нагадвае тых герані-партызанак, якіх малюваў раней. Нічога вонкава-геранічнага ў ёй няма. Але ў рысах яе прыгожага твару, у выразу вачэй, ва ўсім абліччы столькі сілы волі, сабранасці і рашучасці, што яна становіцца цэнтрам усёй кампазіцыі. Вобраз жанчыны — адзін з самых глыбокіх і прывабных у нашым мастацтве.

Абарона Брэскай крэпасці... і адрозне перад нашым позірам унікаючы вобразы абаронцаў крэпасці, адлюстраваныя ў вядомых карцінах маскоўскага мастака І. Крылава і беларускага мастака І. Зайцава. Кожны з аўтараў па-свойму вырашае гэтую тэму, але пры ўсім тым у іх творах ёсць цэнтры агульнае — падобнае кампазіцыйнае схемі. Калі мы глядзім палатно Я. Зайцава, то мінималі думам аб палатне І. Крылава, і наадварот.

Карціна І. Ахромчыка на гэтую ж тэму не асаціруецца ў нашай свядомасці ні з адной з раней створаных. Гэта глыбока арыгінальная мастацкая твор. І. Ахромчык пайшоў не па ліній вачынага паказу вядзе, ён вывёў на поле бою многа людзей. У яго карціне няма ні бурных патэтычных рухаў, ні гуных ускіліванняў, ні залпаў гармат. У яго ёсць сіла. Мастак скандэраваў галоўную ўвагу на кадрах п'якіх і намагаў стаяць тых, хто абараняецца.

У першыя пасляваенныя гады нашымі мастакамі створана серыя твораў аб баявых справах беларускіх партызан. З'явілася б, што там гэта асветлена ў ўсіх баках і наўрад ці хто-небудзь зноў вернецца да яе. Але такія «смейчыкі» знайшліся.

Сярод напісаных за апошні час карцін на партызанскую тэму ледзь не самым значным з'яўляецца палатно маладога мастака І. Стасевіча

Янка Купала і беларускі тэатр

аб п'есе «Раскіданае гняздо» і абыходзіцца, калі справа ідзе аб «Паўлінцы». Гэта асабліва яскрава відна ў той частцы зборніка, дзе змяшчаны даравацкі матэрыял.

Тут у хроналагічным парадку расказваецца аб пэстаўнасці п'ес Я. Купала на сцэне прафесійнальных і аматарскіх тэатраў, сабраны весткі пра чытанні вершаў паэта, водгукі крытыкі, змяшчана натаграфія музычных твораў і г. д. Каштоўнасць такога матэрыялу вядома. Але нават тут правільнае імкненне аб'явіць пытанне аб розным вытлумачэнні камедыі «Паўлінка». Так, напрыклад, у матэрыялах даравацкіх мы знаходзем артыкула І. Спінава, больш частка якога прысвечана «Раскіданаму гнязду» і «Паўлінцы» і «Савецкай культуры».

Наватарскі характар драматургіі Купала, глыбіня думак і вобразнага тэатра ў многіх артыкулах заставаў нераскрытымі. Толькі калі адкінулі неправільны погляд на «Раскіданае гняздо», як на п'есу сімвалічную, і сталі вырашаць яе паслядоўна рэалістычна, яна атрымала належнае спавяданне ўважлівае і спектаклі Тэатра Імя Якуба Коласа.

У зборніку паслядоўна праведзена думка, што камедыя «Паўлінка» не атрымала да гэтага часу правільнага сцэнічнага вырашэння, што ў пэстаўнасці Тэатра Імя Янка Купала яна пэстаўлена спрычана.

Аднак нельга забываць, што таварыства ўважлівае камедыі мела і мае сваіх абаронцаў, і менавіта ў навуковым зборніку, прысвечаным у асноўным купалаўскай драматургіі, трэба было па-спраўдзенаму разабрацца ў сутнасці супярэчнасцей. Зрабіць гэта трэба было ва ўступным артыкуле.

Адкрытае зборнік артыкула А. Ескава «Да сцэнічнага гісторыі купалаўскай творчасці», сама назва якога ўсё сведчыць аб жаданні падагуляць звесткі зборніка. Але артыкула атрымаўся невыразным і супярэчлівым з прычыны таго, што аўтар, праводзячы аду, хоць і правільна думку, залішчылае вочы на існаванне іншых поглядаў. Так спрашчаецца і нават скажэння сцэнічнага гісторыі «Паўлінка».

Трэба сказаць, што аналіз п'ес і адкрытага выканання вядзецца А. Ескавым вельмі бегла, часта блытана і неаказна, а напярэды тэатральныя паэзіі. Ён, напрыклад, адносіць траток да якасці Купала і якіх, дарчы, не скончыліся і зараз. Яны знайшлі некаторае адлюстраванне пры размове

Такое разыходжанне атрымалася таму, што ў зборніку не сказана новае слова адносна спрачак, якіх разгортваліся вакол пэстаўнасці п'ес Янка Купала і якіх, дарчы, не скончыліся і зараз. Яны знайшлі некаторае адлюстраванне пры размове

Букніцкая літаратура

У беларускіх балотах. Карціна атрымала шырокую вядомасць, аб ёй ужо ўпаміналася ў друку.

Поспех карціны тлумачыцца тым, што яна праўдзівая, у ёй няма перамайна раней знойдзеных раённаў. Аўтар кампазіцыя так падаваў карціну, што яна ўспрымаецца не як ілюстрацыя прыватнага выніку, а як шырае апаляванне аб патрыятычных простых савецкіх людзей, аб веры іх у непазбежнасць перамогі над ворагам.

Гэта ірон выказана аўтарам у канкрэтных мастацкіх вобразях, і бадай, адзін з галоўных спосабаў вобразу беларускай жанчыны ў цэнтры карціны. Знешняе жанчына нічым не нагадвае тых герані-партызанак, якіх малюваў раней. Нічога вонкава-геранічнага ў ёй няма. Але ў рысах яе прыгожага твару, у выразу вачэй, ва ўсім абліччы столькі сілы волі, сабранасці і рашучасці, што яна становіцца цэнтрам усёй кампазіцыі. Вобраз жанчыны — адзін з самых глыбокіх і прывабных у нашым мастацтве.

Абарона Брэскай крэпасці... і адрозне перад нашым позірам унікаючы вобразы абаронцаў крэпасці, адлюстраваныя ў вядомых карцінах маскоўскага мастака І. Крылава і беларускага мастака І. Зайцава. Кожны з аўтараў па-свойму вырашае гэтую тэму, але пры ўсім тым у іх творах ёсць цэнтры агульнае — падобнае кампазіцыйнае схемі. Калі мы глядзім палатно Я. Зайцава, то мінималі думам аб палатне І. Крылава, і наадварот.

Карціна І. Ахромчыка на гэтую ж тэму не асаціруецца ў нашай свядомасці ні з адной з раней створаных. Гэта глыбока арыгінальная мастацкая твор. І. Ахромчык пайшоў не па ліній вачынага паказу вядзе, ён вывёў на поле бою многа людзей. У яго карціне няма ні бурных патэтычных рухаў, ні гуных ускіліванняў, ні залпаў гармат. У яго ёсць сіла. Мастак скандэраваў галоўную ўвагу на кадрах п'якіх і намагаў стаяць тых, хто абараняецца.

У першыя пасляваенныя гады нашымі мастакамі створана серыя твораў аб баявых справах беларускіх партызан. З'явілася б, што там гэта асветлена ў ўсіх баках і наўрад ці хто-небудзь зноў вернецца да яе. Але такія «смейчыкі» знайшліся.

Сярод напісаных за апошні час карцін на партызанскую тэму ледзь не самым значным з'яўляецца палатно маладога мастака І. Стасевіча

Янка Купала і беларускі тэатр

аб п'есе «Раскіданае гняздо» і абыходзіцца, калі справа ідзе аб «Паўлінцы». Гэта асабліва яскрава відна ў той частцы зборніка, дзе змяшчаны даравацкі матэрыял.

Тут у хроналагічным парадку расказваецца аб пэстаўнасці п'ес Я. Купала на сцэне прафесійнальных і аматарскіх тэатраў, сабраны весткі пра чытанні вершаў паэта, водгукі крытыкі, змяшчана натаграфія музычных твораў і г. д. Каштоўнасць такога матэрыялу вядома. Але нават тут правільнае імкненне аб'явіць пытанне аб розным вытлумачэнні камедыі «Паўлінка». Так, напрыклад, у матэрыялах даравацкіх мы знаходзем артыкула І. Спінава, больш частка якога прысвечана «Раскіданаму гнязду» і «Паўлінцы» і «Савецкай культуры».

Наватарскі характар драматургіі Купала, глыбіня думак і вобразнага тэатра ў многіх артыкулах заставаў нераскрытымі. Толькі калі адкінулі неправільны погляд на «Раскіданае гняздо», як на п'есу сімвалічную, і сталі вырашаць яе паслядоўна рэалістычна, яна атрымала належнае спавяданне ўважлівае і спектаклі Тэатра Імя Якуба Коласа.

У зборніку паслядоўна праведзена думка, што камедыя «Паўлінка» не атрымала да гэтага часу правільнага сцэнічнага вырашэння, што ў пэстаўнасці Тэатра Імя Янка Купала яна пэстаўлена спрычана.

Аднак нельга забываць, што таварыства ўважлівае камедыі мела і мае сваіх абаронцаў, і менавіта ў навуковым зборніку, прысвечаным у асноўным купалаўскай драматургіі, трэба было па-спраўдзенаму разабрацца ў сутнасці супярэчнасцей. Зрабіць гэта трэба было ва ўступным артыкуле.

Адкрытае зборнік артыкула А. Ескава «Да сцэнічнага гісторыі купалаўскай творчасці», сама назва якога ўсё сведчыць аб жаданні падагуляць звесткі зборніка. Але артыкула атрымаўся невыразным і супярэчлівым з прычыны таго, што аўтар, праводзячы аду, хоць і правільна думку, залішчылае вочы на існаванне іншых поглядаў. Так спрашчаецца і нават скажэння сцэнічнага гісторыі «Паўлінка».

